

MIELI 2

10. KOULUIÄN SOSIAALISET SUHTEET JA SOSIOEMOTIONAALINEN KEHITYS

MINÄKÄSITYS MUOVAUTUU

- Minäkäsitys laajenee ja tarkentuu
 - koskee ulkoisten ominaisuuksien lisäksi mm. unelmia, motiiveja, rooleja ja sosiaalista asemaa
- **Sosiaalinen vertailu:** oman minän vertailu muihin lisääntyy ja muokkaa minäkäsitystä
- **Itsetunto:** käsitys omasta arvosta ja merkityksestä muovautuu ja toisaalta vaikuttaa sosiaalisessa toiminnassa
 - hyvä itsetunto tukee kouluviihtyvyyttä
 - suojaava tekijä kouluiän kehityksessä

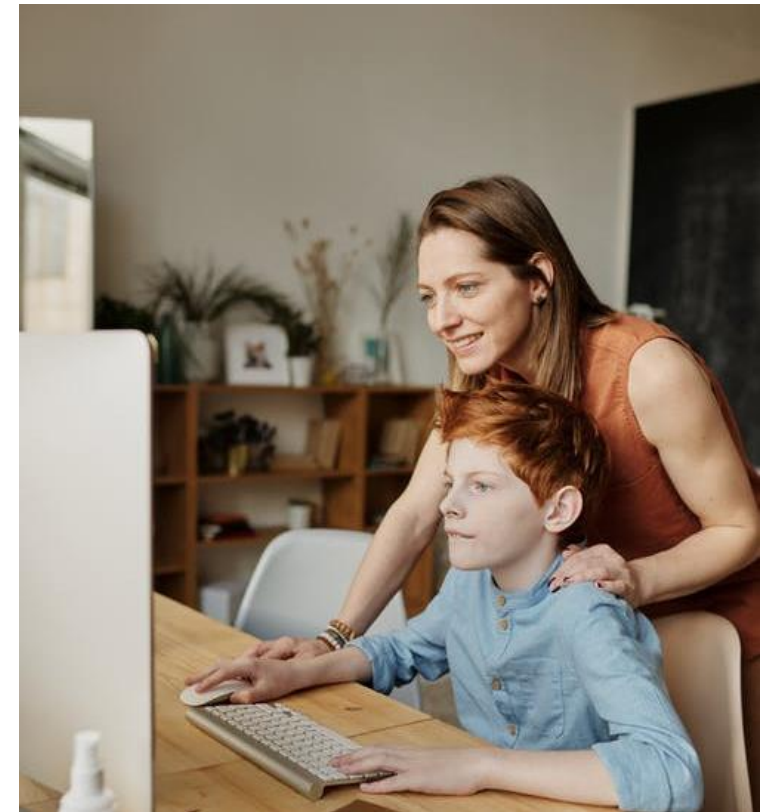

MINÄKÄSITYKSEN TAUSTATEKIJÖITÄ

- Turvallinen kiintymssuhde tukee minäkäsityksen kehitystä kouluiässä
 - turvallisuus, myönteiset tunteet ja hyväksyntä sisäistyvät osaksi käsitystä itsestä
- Lapsen **minäpystyvyyttä** ja itsetuntoa tukevat ympäristöstä saadut onnistumisen kokemukset
 - **minäpystyvyys**: luottamus omaan kykyyn selvitä haastavissa tilanteissa
 - tärkeää koulussa kohdattavien oppimisen ja sosiaalisten haasteiden kannalta
- Turvattomuus, kaltoinkohtelu, väkivalta tai kiusaaminen heijastuvat kielteisesti lapsen minäkäsityksen muodostumiseen
- Yhteiskunnalliset tekijät vaikuttavat minäkäsityksen muodostumiseen
 - mm. varallisuus, sosiaalinen asema ja kulttuuri
 - esim. individualisissa kulttuureissa itsen ja omien saavutusten korostaminen hyväksytympää

SOSIAALINEN NÄKÖKULMA KOULUIÄN KEHITYKSEEN

- **Lähiympäristö:** suoraan lapsen kehitykseen vaikuttavat sosiaaliset tekijät
 - merkittävässä asemassa kouluikäisen kehityksessä
- Vanhempien tuki ja kiinnostus opiskeluun liittyy korreloi lapsen myönteisten koulukokemusten kanssa
- **Sosioekonominen asema** vaikuttaa myönteisesti koulussa pärjäämiseen
 - varallisuuden myötä mahdollisuus tarjota harrastuksia, monipuolista ruokavaliota ja apua opiskeluun
- Keskeistä lähiympäristön kokonaisuus
 - vaikka koulunkäyntiin ei saisi tukea vanhemmilta, muut aikuiset ja ystävät voivat toimia suojaavina tekijöinä

VERTAISSUHTEET

- Ystävyssuhteet syventyvät usein kouluikässä
 - suhteiden solmimisen taustalla usein jonkinlainen **samankaltaisuus**
- **Vastavuoroisuus** ystävyssuhteissa lisääntyy esim. mentalisaation kehittyessä
- Toiminta ystävien kanssa kehittää mentalisaatiota ja tunnetaitoja
- Ystävyssuhteet ja sisarten kanssa toiminta voivat tukea itsesätelyn kehittymistä
 - omaa käyttäytymistä pitää sovittaa aktiivisesti toisen toimintaan
- **Yksinäisyys** harvoin lapsen oma valinta
 - sosiaalisten suhteiden puute vaikuttaa haitallisesti kehitykseen

PROSOSIAALINEN JA ANTISOSIAALINEN KÄYTTÄYTYMINEN

- **Prosoσιαalinen käyttäytyminen:** toisten hyvinvointia tukeva vapaaehtoinen toiminta
 - yleistä kouluiässä
 - vanhempien prosoσιαalinen ja mentalisoiva käytös tukee lapsen prosoσιαalista käyttäytymistä
 - yhdenvertaisuuden ja oikeudenmukaisuuden vaatimukset lisääntyvät, kun lasten ajattelu ja mentalisaatiotaidot kehittyvät
- **Antisosiaalinen käyttäytyminen:** ikätasoon nähden epäsopiva, normeja rikkova, aggressiivinen ja toisia vahingoittava toiminta
 - kiusaaminen tai kouluväkivalta voi näyttäytyä monessa muodossa, esim. fyysinen väkivalta, hyljeksintä, sanallinen halventaminen tai ryhmän ulkopuolelle jättäminen
- Tunnetaitoja harjoittavat ja kiusaamisen vastaista ilmapiiriä lisäävät toimet näyttävät ehkäisevän kiusaamista